

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4MCdo/14/2014
Identifikačné číslo spisu:	8612202375
Dátum vydania rozhodnutia:	26.08.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Edita Bakošová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:8612202375.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne EOS KSI Česká republika, s.r.o., so sídlom v Prahe, Novodvorská 994, IČO: 251 17 483, zastúpenej advokátskou kanceláriou TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pajštúnska č. 5, proti žalovanému Y., bývajúcemu v N., zastúpenému opatrovníčkou JUDr. C., pracovníčkou Okresného súdu Bardejov, za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovaného Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, so sídlom v Prešove, Námestie legionárov č. 5, IČO: 42 176 778, o zaplatenie 269.437,22 CZK s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Svidník pod sp. zn. 7 C 71/2012, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 11. septembra 2013 sp. zn. 4 Co 116/2013 a rozsudku Okresného súdu Svidník z 28. februára 2013 č.k. 7 C 71/2012-121, takto

rozhodol:

Mimoriadne dovolanie o d m i e t a .

Žiadnemu z účastníkov náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Žalobkyňa sa žalobou z 27. marca 2012 doručenou súdu 30. marca 2012, domáhala voči žalovanému zaplatenia sumy 269.437,22 CZK s príslušenstvom ako aj náhrady trov konania na tom základe, že právny predchodca žalobkyne a žalovaný uzavreli 20. septembra 2007 zmluvu o úvere, na základe čoho vznikol medzi nimi obchodný záväzkový vzťah v zmysle §§ 497-507 zákona č. 513/1991 Sb. (Obchodní zákoník). Žalovaný nedodrжал dohodnutý splátkový kalendár a dostal sa do omeškania, preto právny predchodca žalobkyne odstúpil od zmluvy a vznikol nárok voči žalovanému na zaplatenie istiny úveru, poplatku a úrokov z omeškania.

Vedľajší účastník oznámil podaním doručeným súdu 30. apríla 2012 svoj vstup do konania na strane žalovaného. Ďalším podaním doručeným súdu 8. júna 2012 podal odpor proti platobnému rozkazu zo 17. mája 2012 a vzniesol námietku premlčania nároku žalobkyne, navrhol žalobu zamietnuť a uplatnil si náhradu trov konania voči žalobkyni. K tomuto podaniu bola pripojená fotokópia tzv. všeobecnej plnej moci z 27. apríla 2012, podľa ktorej Združenie splnomocňuje advokáta JUDr. Igora Šafranka, aby klienta - Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS - zastupoval vo všetkých právnych veciach.

Okresný súd Svidník uznesením z 12. decembra 2012 č.k. 7 C 71/2012-102 ustanovil žalovanému opatrovníčku v tomto konaní, JUDr. C., vyššiu súdnu úradníčku Okresného súdu Bardejov.

Okresný súd Svidník rozsudkom z 28. februára 2013 č.k. 7 C 71/2012-121 zamietol žalobu žalobkyne, žalovanému náhradu trov konania nepriznal a žalobkyni uložil povinnosť zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania vo výške 1.001,59 Eur na účet právneho zástupcu. Uviedol, že posudzovaný právny vzťah je založený spotrebiteľskou zmluvou a ustanovenia § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka účinné v čase uzatvorenia predmetnej zmluvy je potrebné vykladať v súlade s obsahom a účelom európskej ochrany spotrebiteľa obsiahnutej v príslušných smerniciach. Vzhľadom na kogentné ustanovenie § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka je potrebné posúdiť vznesenú námietku premĺčania podľa všeobecného právneho predpisu upravujúceho spotrebiteľské právo, t.j. Občianskeho zákonníka. S poukazom na ustanovenie § 100 a § 101 Občianskeho zákonníka uviedol, že prihliadol na námietku premĺčania pohľadávky, ktorú vzniesol vedľajší účastník. Z vykonaného dokazovania mal preukázané, že uplatnená pohľadávka bola splatná 31. marca 2008 a žalobkyňa podala žalobu na súd až 30. marca 2012, teda po uplynutí trojročnej premĺčacej doby, preto žalobu zamietol. Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil ustanovením § 142 ods. 1 O.s.p.

Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Prešove rozsudkom z 30. septembra 2013 sp. zn. 4 Co 116/2013 rozsudok súdu prvého stupňa v zamietajúcom výroku a výroku o trovách konania medzi žalobkyňou a vedľajším účastníkom potvrdil, žalovanému náhradu trov odvolacieho konania nepriznal a žalobkyni uložil povinnosť zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov odvolacieho konania vo výške 334,01 Eur na účet právneho zástupcu. V odôvodnení rozsudku uviedol, že súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav veci a vec správne právne posúdil, preto sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením uvedeným súdom prvého stupňa, na ktoré poukazuje. Námietky žalobkyne uvádzané v dôvodoch odvolania nepovažoval za dôvodné, preto s poukazom na ustanovenie § 219 ods. 2 O.s.p. rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1, § 151 ods. 1a § 149 ods. 1 O.s.p.

Generálny prokurátor Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) na základe podnetu žalobkyne napadol rozsudky prvostupňového a odvolacieho súdu mimoriadnym dovolaním, v ktorom navrhol tieto rozhodnutia zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Uviedol, že predmetom konania bol návrhom uplatnený nárok na zaplatenie postúpenej pohľadávky vyplývajúcej z úverovej zmluvy uzatvorenej podľa § 497 a nasl. ustanovení Obchodného zákonníka. Z uvedeného dôvodu sa mali konajúce súdy najprv vysporiadať s otázkou, ktorý právny poriadok sa má pri rozhodovaní vo veci aplikovať. S touto otázkou sa však súdy vôbec nezaoberali a pri rozhodovaní aplikovali slovenský právny poriadok. Stotožňuje sa s názorom žalobkyne, že uvedenú právnu vec bolo potrebné posúdiť podľa právneho poriadku Českej republiky. Problematiku rozhodného práva upravuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) zo 17. júna 2008 č. 593/2008 o rozhodnom práve pre zmluvné záväzky (Rím I). Podľa Kapitoly II., ČI. 3, bod 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008 zmluva sa spravuje právnym poriadkom, ktorý si zvolia zmluvné strany. Voľba musí byť urobená výslovne alebo jasne preukázaná ustanoveniami zmluvy alebo okolnosťami prípadu. Zmluvné strany si môžu zvoliť právny poriadok, ktorým sa bude spravovať celá zmluva alebo len jej časť. Podľa bodu 29 vety prvej Všeobecných obchodných podmienok Českej sporiteľne, a.s., právne vzťahy medzi klientom a bankou na základe týchto všeobecných obchodných podmienok sa riadia právnym poriadkom Českej republiky, preto konajúce súdy mali na uplatnené nároky aplikovať právny poriadok Českej republiky, konkrétne ustanovenie § 262 ods. 4 a nasl. zákona č. 513/1991 Sb. Obchodného zákonníka. Česká, tak aj slovenská právna úprava v ustanovení § 261 Obchodného zákonníka kogentným spôsobom vymedzuje, na ktoré záväzkové vzťahy sa uplatňuje právna úprava Obchodného zákonníka. Zmluva o úvere upravená ustanoveniami § 497 až § 507 Obchodného zákonníka je tzv. absolútnym obchodom, čo znamená, že sa tento právny vzťah bez ohľadu na povahu jeho účastníkov spravuje Obchodným zákonníkom. Záväzkový vzťah, z ktorého žalobkyňa vyvodzuje svoj nárok voči žalovanému je zmluva o úvere, ktorá sa spravuje ustanoveniami Obchodného zákonníka. Ak vo veci konajúce súdy záväzkový vzťah medzi žalobcom a žalovaným včítane otázky premĺčania

posúdili podľa ustanovení Občianskeho zákonníka, aplikovali na vec nesprávny právny predpis (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 M Cdo 4/2012). Úprava premlčania nie je úpravou, ktorá smeruje k ochrane spotrebiteľa. Odlišne stanovená dĺžka premlčacej doby v občianskom zákonníku a v obchodnom zákonníku je len výsledkom rôznych legislatívnych procesov, z ktorých však žiadny nesmeruje k ochrane slabšej strany (spotrebiteľa). Premlčanie pôsobí voči obojstranným rovnako a z takto komplexnej úpravy premlčania v každom z týchto zákonov nemožno považovať niektoré z nich za výhodnejšie pre spotrebiteľa (rozsudok NS ČR sp. zn. 23 Cdo 1750/2010 z 31.10.2012). Mimoriadne dovolanie podáva z dôvodu, že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, za splnenia podmienok uvedených v § 243e ods. 1 OSP v spojení s § 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p. proti rozsudku súdu prvého stupňa v časti výrokov I. a III. v spojení s rozsudkom odvolacieho súdu, pretože týmito rozhodnutiami bol porušený zákon a ochranu práv a zákonom chránených záujmov odporcu (zrejme žalobkyne) nie je možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami.

Žalobkyňa na výzvu dovolacieho súdu uviedla, že sa stotožňuje s mimoriadnym dovolaním generálneho prokurátora.

Žalovaný ani vedľajší účastník nevyužili svoje právo a na výzvu súdu sa k mimoriadnemu dovolaniu generálneho prokurátora Slovenskej republiky písomne nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd príslušný na konanie o mimoriadnom dovolaní (§ 10a ods. 3 O.s.p.) po zistení, že mimoriadne dovolanie podal na podnet osoby dotknutej rozhodnutím súdu generálny prokurátor Slovenskej republiky (§ 243e ods. 1 a 2 O.s.p.) bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243a ods. 1 O.s.p.) preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie, ktoré predchádzalo jeho vydaniu, a dospel k záveru, že nie je daná prípustnosť mimoriadneho dovolania, pretože bolo podané predčasne.

Ak generálny prokurátor na základe podnetu účastníka konania, osoby dotknutej rozhodnutím súdu alebo osoby poškodenej rozhodnutím súdu zistí, že právoplatným rozhodnutím súdu bol porušený zákon (§ 243f O.s.p.), a ak to vyžaduje ochrana práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb, právnických osôb alebo štátu a túto ochranu nie je možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami, podá proti takémuto rozhodnutiu súdu mimoriadne dovolanie (§ 243e ods. 1 O.s.p.).

Súd konajúci o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora musí v každej veci posúdiť, či zákonom ustanovené podmienky na jeho podanie boli splnené. Pritom je aj viazaný dôvodmi uvedenými v mimoriadnom dovolaní.

Mimoriadne dovolanie ako opravný prostriedok smeruje proti právoplatnému rozhodnutiu súdu. Rozhodnutie, ktoré sa doručuje účastníkom konania, je právoplatné uplynutím lehoty na podanie odvolania. Riadne doručenie rozhodnutia súdu účastníkovi konania je základnou podmienkou pre to, aby mohlo nadobudnúť právoplatnosť.

Podľa § 159 ods. 1 O.s.p., doručený rozsudok, ktorý už nemožno napadnúť odvolaním, je právoplatný.

Podľa § 158 ods. 2 O.s.p., rovnopis písomného vyhotovenia rozsudku sa doručuje účastníkom, prípadne ich zástupcom do vlastných rúk.

Zo súdneho spisu v predmetnej veci, Najvyšší súd Slovenskej republiky zistil, že nedošlo k riadnemu doručeniu napadnutého rozhodnutia všetkým oprávneným (dotknutým) subjektom.

Z obsahu spisu vyplýva, že podaním doručeným súdu prvého stupňa 30. apríla 2012 oznámilo Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, že prostredníctvom splnomocneného právneho zástupcu, ktorého plná moc je priložená v prílohe, oznamuje, že podľa § 93 ods. 2 O.s.p., vstupuje do konania ako vedľajší účastník na podporu „účastníka, účastníčky, Marián Bokšanský“. K tomuto podaniu pripojilo fotokópiu tzv. všeobecnej plnej moci z 27. apríla 2012.

Podľa § 24 O.s.p., účastník sa môže dať v konaní zastupovať zástupcom, ktorého si zvolí. Ak nejde o zastupovanie podľa § 26, môže si účastník zvoliť za zástupcu len fyzickú osobu. V tej istej veci môže mať účastník súčasne len jedného zvoleného zástupcu; to neplatí, ak ide o zastúpenie podľa § 25.

Podľa § 25 ods. 1 O.s.p., ako zástupcu si účastník môže zvoliť advokáta. Plnomocenstvo udelené advokátovi nemožno obmedziť.

Podľa § 28 ods. 1 O.s.p., zástupcovi, ktorého si účastník zvolil, udelí písomne alebo ústne do zápisnice plnomocenstvo buď pre celé konanie, alebo len pre určité úkony.

Podľa § 47 ods. 1 O.s.p., do vlastných rúk treba doručiť písomnosti, pri ktorých tak ustanovuje zákon, a iné písomnosti, ak to nariadi súd.

Podľa § 49 ods. 1 vety prvej O.s.p., ak má účastník zástupcu s plnomocenstvom pre celé konanie, doručuje sa písomnosť len tomuto zástupcovi.

Ako už bolo vyššie uvedené, JUDr. Igor Šafranka k oznámeniu o vstupe vedľajšieho účastníka do konania doručeného okresnému súdu 30. apríla 2012, priložil len fotokópiu tzv. všeobecnej plnej moci z 27. apríla 2012, podľa ktorej bol splnomocnený zastupovať Združenie vo všetkých právnych veciach, ktorú však nebolo možné považovať za plnú moc udelenú advokátovi na zastupovanie v tomto (ani v inom) súdnom konaní v zmysle ustanovenia § 25 ods. 1 O.s.p. (procesnú plnú moc).

Z dispozície súdu zo 14. októbra 2013 (por. č.l. 193) vyplýva, že dal pokyn na doručenie rozsudku odvolacieho súdu účastníkom, pričom z pripojených doručení vyplýva, že rozsudok odvolacieho súdu bol doručený advokátskej kancelárii TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o. zastupujúcej žalobcu, ustanovenej opatrovníčke žalovaného JUDr. C. a JUDr. Igorovi Šafrankovi.

Napriek nedostatku riadnej plnej moci udelennej vedľajším účastníkom na zastupovanie v tomto konaní však odvolací súd ale aj súd prvého stupňa uvádzali v záhlaví svojich rozhodnutí JUDr. Igora Šafranka ako advokáta zastupujúceho vedľajšieho účastníka a rozhodnutia doručovali iba jemu. V dôsledku takéhoto postupu potom bolo potrebné konštatovať, že vedľajšiemu účastníkovi nebolo účinne doručené žiadne z doteraz vydaných rozhodnutí nielen odvolacieho súdu, ale ani súdu prvého stupňa.

Pretože v prejednávanej veci nebol dodržaný postup pri doručovaní zásielky, nedošlo k jej riadnemu doručeniu. Nie je teda naplnená materiálna podmienka právoplatnosti napadnutého rozhodnutia.

Keďže existencia právoplatného rozhodnutia je jednou z požiadaviek pre prípustnosť mimoriadneho dovolania (§ 243e ods. 1 O.s.p.), dovolací súd je nielen oprávnený, ale dokonca povinný skúmať, či boli splnené všetky jej podmienky.

S ohľadom na uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky bolo podané proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné a z tohto dôvodu ho odmietol (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5 a § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.).

O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p. (s použitím analógie) v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p., keď neboli dané dôvody pre použitie ods. 2 tohto ustanovenia, pretože účastníkom v súvislosti s dovolacím konaním žiadne trovy nevznikli.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je opravný prostriedok prípustný.